

RAUMENŲ MEDŽIAGŲ APYKAITA BEI KIAULIŲ IR PAUKŠČIŲ MĖSOS KOKYBĖ

Gerhard von Lengerken*, Steffen Maak*, Michael Wicke**

**Institute of Animal Breeding and Husbandry with Veterinary Clinic,
Martin-Luther-University Halle-Wittenberg, Adam-Kuckhoff-Str.35, D-06108 Halle [Germany],*

***Research Centre for Animal Production and Technology, University of Goettingen,
P.O. Box 1553, D-49364 Vechta [Germany]*

Santrauka. Skeleto raumenų struktūrinės ir funkcinės savybės apsprendžia žemė sūkyje naudojamų gyvulių mėsos kokybę. Atskirų gyvulių šių savybių pakitimai po skerdimo yra skirtingi ir jie gali sąlygoti blogą mėsos kokybę priklausomai nuo aplinkos sąlygų skerdimo metu. Blyškios, minkštos, suskystėjusios mėsos būklė (BMS) yra dominuojanti tarp tiek kiaulienos, tiek paukštienos mėsos kokybės pakitimų. Kiaulės turi genetinį polinkį į KSS (kiaulių streso sindromą) ir prieš skerdimą patirtas stresas apibūdinamas suintensyvėjusia pomirtine glikolize. Rianodino receptoriaus genas (RYR1) yra atsakingas už KSS mutaciją. Kiaulių skeleto raumenų su skirtingais RYR1 genotipais struktūros ir funkcijų tyrimai parodė skirtingus visų trijų tipų raumenų skaidulų diametrus. Gyvūnams, kurie yra jautrūs stresui, būdingas padidėjęs skaidulų diametras. Viščiukai ir kalakutai taip pat patyrė intensyvią atranką, siekiant didesnės mėsos produkcijos. To pasėkoje krūtinės raumuo susideda iš daugiau kaip 90% baltų (t.y. glikolitinių skaidulų), kurių diametras kalakutų organizme yra didesnis, negu *M. longissimus* raumens skaidulų kiaulių organizme. Manoma, kad tai ir yra KSS priežastis – kaip ir viščiukų ir kalakutų mėsos būklė. Be jau apibūdintų struktūrinių ir funkcinių mėsos pakitimų, taip vadinamai ekstraląstelinei terpei šiame darbe skiriamas didelis dėmesys. Genomo ir jo pavertimo genetinio kodo vienetais bei proteinais analizė pagilins mūsų žinias apie raumenų biologiją ir net gali nurodyti geros mėsos kokybės atrankos kriterijus.

Raktažodžiai: mėsos kokybė, raumenų struktūra, raumenų funkcijos, kiaulės, paukščiai.